

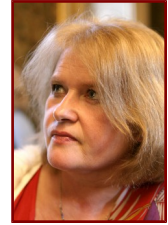
ASORKD

ASOCIACE SDRUŽENÍ PRO OCHRANU A ROZVOJ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ ČR
The Association for the Conservation and Development of the Cultural Heritage in the Czech Republic
Karolíny Světlé 5, 110 00 Praha 1, Tel.: +420 371 595 624; GSM: +420 777 183 077, +420 737 939 104, +420 736 181 289

Vladimíra Koubová, PhDr.

Emeritní ředitelka sbírky starého českého umění Národní galerie v Praze a emeritní ředitelka Odboru památkové péče na Ministerstvu kultury České republiky. Aktivně se podílí na badatelské činnosti o Elišce Přemyslovně a dalších Přemyslovcích.

Je laureátkou PRIX NON PEREANT 1999 a PRIX NON PEREANT 2001 nadace PRO BOHEMIA a Syndikátu novinářů ČR.

PODIVNÝ PŘÍSPĚVEK K VÝROČÍ OBNOVY ČESKÉ STÁTNOSTI V ROCE 2018 - Květinový dům na Václavském náměstí

Posudky expertů v procesech usuzování orgánů státní památkové péče mají roli připuštěných (či nepřipuštěných) důkazů. Tedy roli klíčovou.

Kolegiu expertů pro otázky památkové péče a stavebního rozvoje Prahy – když zároveň předpokládám, že vesměs se jedná o velmi vzdělané a zkušenostmi zralé ba vytríbené osobnosti – je nepochybně známo, že politická (v užším smyslu slova) role vládce a správce obce, nejméně od dob antického Řecka, splývala s rolí urbanisty-umělce-proroka, nikoli toliko geometra-inženýra (citace z literatury mám s dispozici).

OBCNÍ KRB VE STŘEDU POLIS

Takoví vládcové a správcové jim svěřeného státu pracovali nejen s tím, co dnes ekologové vnímají pod pojmem posvátná geometrie, ale též s představou, až staroindickou, že středem (podstatou) světa, včetně lidského, je oheň. Tato podstata je člověkem zakoušena nejen kontemplací – teorií – ale jedním dechem s tím též praxí každodennosti s její potřebou – například péci chléb.

Zřejmě také z toho důvodu a právě v momentě vzniku starořecké demokracie tehdejší vládcové umísťovali do středu polis, za jejichž „mír“ se cítili být zodpovědní, *héstia koiné*, obecní krb. Jednak jako posvátný symbol, jednak jako praktický nástroj vhodný k upečení chleba a masa, který byl přístupný všem domácnostem v městském státě.

A okolo tohoto obecního krbu byla obec ve svém urbanistickém rozvrhu uspořádána. Jejím posvátným i věčným středem i pořádajícím, inspirujícím prostředkem tohoto uspořádání a v jeho rámci probíhajícího dění, byl tedy oheň. Což ovšem tehdy (ale platí to zřejmě dodnes) znamenalo, že demokratický městský stát byl uspořádán Logem, živoucím bytím inspirovanou a člověku „bohy nesmrtnými“ propůjčitelnou mocí ohně – Slova.

U ohně *héstia koiné* – známe to dodnes od táborových ohňů – byl společně pečen chléb a společně opékána masa. Především však „vedeny řeči“ – vždyť krb byl i v soukromí osobního domu, střežený junonou (s malým „J“), osobním božstvem manželky pána domu, její **junonou-hérou**, jako protějškem jeho „genia“, čistě mužského daimonia, **totiž osobního ochranného božstva**

zajišťujícího (v původním, a zřejmě též výstižnějším, smyslu) výhradně mužský aspekt schopnosti generovat cosi nového (původně **tím míněna zejména** dítě).

Znamená to: právě zde, ve středu veřejného prostoru polis – a ten zároveň byl viditelným znamením neviditelného středu-podstaty světa, se „podle míry“, řečeno obrazným vyjádřením Hérakleita z Efesu, rozhořivala vespólná řeč, zdá se, že výhradně osob vedených plodivým a tvůrčím geniem mužským. Byl to svět poněkud „bez žen“ tedy poklesající v „kohoutí zápasy“ (řečeno s Janem Sokolem – ale o junonách a jejich nezbytné roli při správě světa, jež tolik chybí v českých vládách, si řekneme někdy příště). Při ohni společného krbu tedy probíhala ona živoucí a oživující „vespólná řeč obce“, zde se vtěloval Logos vzájemného rozhovoru občanů, jako bytím dynamizovaných osobností, z nichž sestávala, a musí sestávat, politická komunita hodná toho označení.

NA CO EXPERTI ZAPOMNĚLI

Experti pražského magistrátu (někteří splývají s experty poradního sboru Ministerstva kultury, resp. Národního památkového ústavu) zatím, pokud jsem dostatečně informována, zapomněli nejen na to, že jádrovým symbolem Václavského náměstí je pomník rytíře-jezdce, typologicky antického reka pod aktualizovanou, lokalizovanou a posléze též bohemizovanou podobou přemyslovského knížete svatého Václava (**a jezdec na koni** je pro Evropu, a nejen pro ni, symbolem člověkem zvládnutého vnějšího i vnitřního ohně – sil vnějších i niterných – v tom smyslu musí vyznět každá figura rytíře).

Zapomněli totiž především na to, že od 16. ledna 1969 – a to, pro České země speciálně, výjimečně a příznačně – náleží k paměti Václavského náměstí událost vzplanutí ohně v jeho již před tím

klíčovým místě, při pomníku svatého Václava, vzplanutí ohně a to doslova. Ohně, kterým tu hořel Jan Palach.

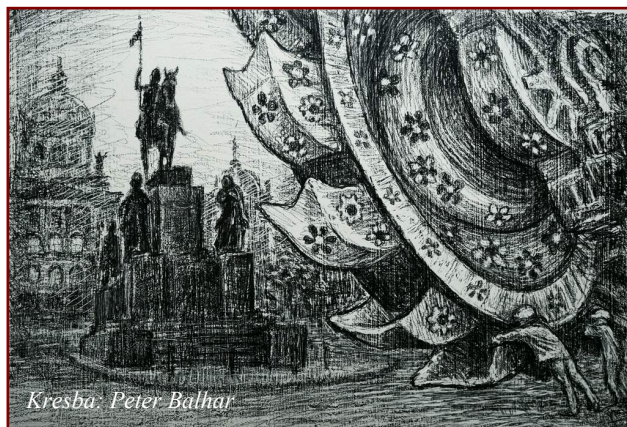
Přítom intencí tohoto vzplanutí ohně, jako nástroje radikálního znovuospořádání obce, byl úmysl toho, kdo jej i založil i se jím nechal strávit – zburcovat vůli spoluobčanů k uchování a aktivování jejich smyslu pro přesahné, tváří v tvář svodům chlebařiny (termínem Masaryka) normalizace.

Celý civilizovaný svět je si vědom toho, že od roku 1969 je Václavské náměstí mnématem – tedy památkou – zejména proto, že tu vzplál oheň Jana Palacha. Že by si na to nevzpomněli domácí experti na bádání v otázkách genia loci a vůbec paměti jednoho z klíčových míst na území hlavního města Prahy?

Těžko k uvěření.

Že by si na to nevzpomněli aspoň historikové vzděláním, kteří působí na Ministerstvu kultury, a že by neměli vůli či schopnost to tajemně ochromeným expertům a – například prostřednictvím pana ministra kultury – na vládě připomenout?

Ne však na prvním místě „kvůli světu“, i když mezinárodní ostudu málokdo své republice přeje, ale pro jádro věci, o kterou tu běží, záleží na tom, co jako součást „hradby“ vymezující prostor svatováclavského náměstí bude zbouráno či nově postaveno. A především zmínění experti to měli včas zdůraznit tak, aby pan ministr nebyl nucen po proběhlém procesu schvalování nevhodných změn na Václavském náměstí už jenom konstatovat, že vzhledem k předloženým důkazům ve věci, jak vyvozují ze zpráv v médiích, právě vzhledem k expertním posudkům, jež zřejmě paměti místa nedbaly – mu nezbyvá, než rozhodnout tak, jak rozhodl.

ŠOKUJÍCÍ NEVZDĚLANOST NEBO SABOTÁŽ?

I když tedy předpokládám, že panu ministrovi kultury, jako osobě nutně vzdělané i v latině, je znám rozdíl mezi zhotovitelem můstků ve smyslu lékařském a pontifexem ve smyslu státoprávním nebo dokonce onom, o kterém pojednávají srovnávací vědy náboženské či dějiny kultury. Pokud si toho v návalu práce nepovšiml sám, bylo povinností jeho odborného servisu jej na to upozornit. Pokud tak nebylo učiněno, jde buď o šokující nevzdělanost příslušného aparátu nebo o sabotáž. Umístění novostavby „ohnivého květu“, který bude „svítit“ na místě Kozákova domu, „klasické“ součásti „hradby“ okolo pomníku svatého Václava jakoby mělo odejmout smysl tohoto pomníku a jeho výpovědi a dokonce znehodnotit platnost Palachovy oběti. Podivný příspěvek k výročí obnovy české státnosti v roce 2018!

(V Hodňově dne 2. srpna 2011, přehlédnuto s drobnými opravami a doplňkem v posledních dvou větách dne 30. 7. 2017)

Pokud se chcete do tématu ponořit hlouběji, podívejte se na rozšířenou verzi eseje [zde](http://www.asorkd.cz/wp-content/uploads/2012/06/Dr.-Koubová-esej-k-demolici-Kozákovu-domu-RV.pdf):